

[Østergaard.]

„Enhver kommune er forpligtet til enten alene eller i fællesskab med andre kommuner at opretholde et folkebibliotek med afdelinger for såvel børn som voksne.“

Denne paragraf synes også rimelig, men lad os straks sige, at vi vil gerne se på de nye bestemmelser i et udvalg, og vi vil også gerne se kritisk på dem. Disse bestemmelser er jo rettet mod nogle landkommuner, som endnu ikke har biblioteksvæsenet i orden, og vi må ikke glemme, at der er en befolkningsforskydning fra land til by, og at samkvemsforholdene mellem land og by er blevet betydelig lettere. Man kan altså lettere få en biblioteksmæssig dækning, selv om der skulle være kommuner, der ikke selv har et bibliotek. Vi vil derfor lægge særlig vægt på det sidste: „enten alene eller i fællesskab.“ Udviklingen går som sagt i retning af større enheder. Det må nok kunne ordnes.

Det er også i denne paragraf, at der nævnes lidt om de private biblioteker. Vi kan nok alle sammen se, at i den samfundsmæssige udvikling, som også vort biblioteksvæsen er inde i, har disse private biblioteker en vis trang skæbne, og vi kan vel nøjes med med et hjertesuk at konstatere, at vanskelighederne nok vil tiltage fremover, men at vi alle sammen anerkender det store stykke arbejde, som er gjort inden for det område.

Jeg vil springe lidt i rækkefølgen og først nævne lidt om bestemmelsen i § 6, stk. 2, hvor der foreskrives:

„Ved biblioteker i virkeområder med over 4.000 indbyggere skal der inden 1. april 1969 være ansat en heltidsbeskæftiget bibliotekar samt den nødvendige medhjælp.“

Jeg er lidt betænkelig ved denne bestemmelse. Hvis vi har områder, som egentlig er tilfredsstillende betjent rent biblioteksmæssigt også uden bibliotekar, tror jeg faktisk, at biblioteksmyndighederne skal holde fingrene fra det pågældende område foreløbig. Jeg kunne tænke mig i den forbindelse at spørge, hvor mange biblioteker inden for så store områder det egentlig drejer sig om. Jeg forstår, at når det ikke skal være gennemført før 1. april 1969, er også kulturministeriet indforstået med, at der skal fares med lempe på dette om-

råde. Vi kunne måske få fastslået, at denne udskiftning kun finder sted — skal jeg sige — ved naturlig personaleudskiftning. Jeg vil også gå ud fra, at det er et af de områder i loven, som indebærer visse skjulte merudgifter.

§ 5 vedrører de nye tilskudsregler, og de nye tilskudsregler er jo også det centrale punkt, for så vidt som det er dér, udgifterne er gemt. Vi kan fuldt ud tiltræde den ændring, der går ud på, at tilskuddene nu skal gives i forhold til det forelagte budget i stedet for i forhold til de stedlige tilskud året forud. Det giver på dette område en betydelig bedre kommunal refusion, som vil være mange kommunale myndigheder særdeles kærkommen.

Jeg er også bekendt med — det har også den foregående taler nævnt — at biblioteksmyndighederne helst havde set, at vi var gået op til 45 pct.s dækning, helt til tops, om jeg så må sige, men at ministeren, som han nævner i fremsættelsestalen, af økonomiske grunde ikke har fundet det forsvarligt, men lægger grænsen ved de 275.000 kr. Det er jo også et spørgsmål, som egner sig til udvalgsbehandling. Det er altså den grænseforskydning, der koster pengene, i hvert fald de 4,2 mill. kr. Jeg kan love ministeren, at vi i udvalget vil se kritisk på det punkt, og vi ønsker en nøje undersøgelse med henblik på, hvordan det vil virke over for de forskellige kommuners størrelse inden for de budgetterede rammer. Jeg er nemlig ikke så helt overbevist om, at det forholder sig, som den foregående taler nævnte, at alle biblioteker får lige stor fordel af forøgelsen.

Næste punkt vedrører tilskuddet til centralbibliotekerne. Vi befinder os i en tidsalder, hvor vi skal rationalisere, skal arbejde med større enheder, og jeg vil personlig ikke finde det urimeligt, at antallet af centralbiblioteker sættes ned fra 33 til 25, når det sker lempeligt. Det ville være interessant i den forbindelse at få at vide, hvilke biblioteker det er, man har i kikkerten, og at se, hvilke dispositioner disse har foretaget. Vi må være klar over, at der jo altid er store vanskeligheder forbundet med at ændre områderne, men det kommer vi vel nok ud over.

Tilskudsreglernes virkning må vi også se nærmere på i et udvalg, men jeg kan